

bržkone ne bode izvoljen na deželi noben mlado-  
deški poslanec. Kmečka stranka prireja sedaj pridno  
shode po deželi, kjer nastopajo govorniki proti  
mladoškim poslanecem.

**Moravska katol. narodna stranka.** Do-  
sedanjim kat. narodnim poslancem na Moravskem  
dr. Hrubanu, dr. Stojanu in dr. Koudeli so  
njihovi volilci soglasno izrekli zaupnice in zahvale  
ter jih zopet postavili za kandidate. Posebno veli-  
časten pa je bil zadnji volilni shod dr. Kondele.  
Dr. Hruban je imenovan za častnega meščana mesta  
Ogrski Brod. Dr. Koudela zastopa kmečke občine  
brnske okolice, dr. Stojan Bánov in dr. Hruban  
Ogrski Brod.

## Razne novice.

\* **Osebnosti.** Začasni profesor na mari-  
borskem učiteljskem g. dr. Matko Potočnik je ime-  
novan za stalnega profesorja na tem zavodu.

\* **S pošte.** Poštna odpraviteljica Emilija Drlik  
v Loki pri Žsumu je imenovana za poštarico v Gamlici  
na Srednje Štajerskem.

\* **Duhovske vesti.** Č. g. Ernst Trstenjak  
je imenovan vojnim kuratom in dodeljen vojnemu  
superioratu 3. kora. — Prestavljena sta vojna kurata  
č. g. Jakob Marzidovšek iz Maribora v Gorico  
in č. g. Hubert Rant iz Gradca v Maribor.

\* **Razpis učiteljske službe.** Na petrazredni  
deški ljudski šoli „Družbe sv. Cirila in Metoda v  
Ljubljani“ pri sv. Jakobu v Trstu se razpisuje služba  
druge moške učne moči z definitivnim nameščenjem.  
Definitivno nameščen učitelj dobiva na leto 1405 K  
plače in 500 K stanarine ter ima pravico do 8 pet-  
letnic po 200 K. Nekolekovane, a pravilno opremljene  
prošnje naj se vpošljejo najdalje do 25. aprila 1906  
pod naslovom: „Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda  
v Ljubljani“. Službo bo nastopiti začetkom šolskega  
leta 1906/1907.

\* **Proti razdružitvi zakona.** Podpisi proti  
razdružitvi zakona se še vedno lahko nabirajo ter  
odposiljajo do 17. aprila t. l.

\* **Pesnik pesni „Slovenec sem“ umrl.**  
V Trstu je umrl dne 23. t. m. naš štajerski rojak  
č. g. profesor veronika Jakob Gomilšak ter bil po-  
kopan tam dne 24. t. m. ob velikanski udeležbi  
tržaskih Slovencev in svojih častilcev. Rajni g. pro-  
fesor je bil izvanredno ljubeznjav in ljudomil človek,  
koji se je s svojim vedenjem moral vsakemu pri-  
knpiti. Štajersko svojo deželo je skoro vsako leto  
obiskal ter se gotovo zglasil tudi vsakokrat v našem  
uredništvu, da se je pomenil kaj o domači politiki.  
V slovenskem slovstvu je rajni profesor znana oseba,  
posebno po svoji pesmi „Slovenec sem“, katera je  
presla v last naroda. Zložil jo je pokojni gospod se  
v Gradcu, ko se je čutil med Nemci popolnoma  
osamljenega ter mu je ljubezen do domovine bila  
edina tolažba na tujih tleh. Veden spomin blagemu  
pokojniku!

\* **Pomisliki naših kmetov o novi volilni  
pravici.** Dobili smo sledeči dopis iz Pohorja: Tudi  
med tukajšnjimi kmeti vzbudila je nova volilna pre-  
osnova mnogo zanimanja. Premišljevali smo stvar od  
vseh strani in reči moramo, da so sodili previdno.  
Njih sodba je ta, da splošna volilna pravica je pri-  
merena za volitve v drž. in deželni zbor; nikakor pa  
ona ne sodi za občinske in okrajne zastope. V  
teh dveh odborih se glavno skrbi za gospodarstvo  
in red njunega področja, za blagajno teh pa je  
glavni stebel kmet, trgovec in obrtnik. Delavci teh  
bremen prav nič niso deležni. Gotovo bi toraj ne  
bilo pravično, postaviti jih v jedno vrsto s prvimi;  
obenem pa bi marsikje lahko bilo to nevarno za  
obstoj že itak slabih in obloženih obč. zastopov. Že  
volitev v peti kuriji je pokazala, da ljudstvo, ki šteje  
že v navadnej občini do 1/3 volilcev nasproti 1/5  
davkoplačilcev lahko ob najmanjši agitaciji potisne  
te v manjšino in vzame vaje občine v roke. Kako  
se bi potem godilo z oskrbovanjem za občni blagor,  
lahko si mislimo! Toraj skrbimo za časa, da do  
tega ne pride! Ako se pa vse eno le da volilna  
pravica vsem, omejeni naj bodo delavci s tem, da  
voljeni v občinski in okrajni zastop ne morejo biti.  
Takšno je mnenje pohorskih kmetov. Želeli je, da  
bi občinski odbori se v tej zadevi ganili tudi po  
drugod, dokler za vse vkup ne bode prepozno! —  
Dostavek uredništva: Sedanja volilna sprememba se  
ozira samo na državni zbor, le varstveni zakon v  
prilog volilnih shodov in prostih volitev so predlo-  
ženi za vse zastope.

\* **Osemtedenski mlekarški tečaj** priredi  
c. kr. kmetijska družba kranjska v Logatcu od  
17. aprila do 13. junija t. l. Tečaj bo teoretično-  
praktičen ter se bo poleg spoznavanja in preisko-  
vanja mleka poučevalo poglavito o izdelovanju pres-

nega masla in sira. V tečaj se sprejme le dvanajst  
udeležencev. Pouk bo brezplačen, za hrano in stano-  
vanje pa bo moral vsak udeleženec sam skrbeti.  
Nekaterim nepremožnim udeležencem bo mogoče dati  
podpore 50 do 60 K za ves tečaj. Prošnje za sprejem  
je poslati do 10. aprila t. l. na podpisani odbor.  
Prednost za sprejem bodo imeli tisti, ki so že v  
kakšni mlekarji delali, oziroma tisti, ki jih pošljejo  
učiti mlekarke zadruge. — Glavni odbor kme-  
tijske družbe kranjske v Ljubljani.

\* **Zaradi ravnopravnosti slovenskega  
jezika na progi Celje-Velenje** je interpeliral posla-  
nec Berks in tovariši železniškega ministra dne  
22. t. m. Na tej progi so na postajah izključno  
nemški napisi, čeravno teče železnica skozi popol-  
noma slovenske kraje.

\* **Sadjarsko vinarska šola v Mariboru.**  
Kakor druga leta, tako je tudi letos deželni odbor  
štajerski priredil sadjarski in vinarski tečaj na vi-  
narski šoli v Mariboru. Tega tečaja se je udeležilo  
približno okoli 34 fantov. Bili so (razun štirih) iz  
raznih krajev slovenskega Štajerskega, nekaj jih je  
bilo vrlih narodnjakov, nekaj se jih še pa tudi ne  
zaveda, da so slovenskih mater sinovi. Tudi učenci,  
ki so tukaj na tri leta, so povečini s Spodnjega  
Štajerja, in samo zaradi par Nemcev vlada tukaj  
nemški poduk. Po pravici bi se moralo tudi tukaj  
poučevati slovenski, ker imajo Slovenci večino. Tudi  
tukaj se vidi, kako nepravilna je vlada proti nam  
Slovincem, še obojnega poduka ne da nam Sloven-  
cem. In koliko lažje bi se naši slovenski učenci  
učili in zapomnili vse, ako bi se jih poučevalo v  
njih maternem jeziku. Seveda vlada pač misli, kaj  
je treba Slovincem izobrazbe, ako jo pa hočejo,  
naj se priklopijo nam Nemcem. Vidi se, da je vlada  
zmiraj proti nam nepravilna. Učenci, kateri bi ho-  
teli, ko dovršijo triletno sadjarsko in vinarsko šolo  
v Mariboru, so težko sposobni za službo med Slo-  
vinci, ampak grejo med Nemce. In valed tega trpi  
naš narod. Nismo tudi mi Slovenci pripomogli do  
te šole, da bi potem v tej šoli slišali kako slovensko  
besedo v poduku. In slovenski učenec, ki je to šolo  
izvršil (če je še ostal Slovenec), se ne more podati  
med Slovence prej, ko da se v slovenščini sam iz-  
obrazi, če še zna slovenski sploh govoriti. Ta šola  
je namenjena obema, Slovincem in Nemcem, naj  
se toraj tudi v obeh jezikih podučuje.

Pravicoljub.

\* **Vplačevanje davkov v II. četrtletju  
1906.** Zemljiški davek, hišno razredni in hišno na-  
jemninski davek, in 5% davek od najemnin 4. obrok  
dne 30. aprila, 5. obrok dne 31. maja, 6. obrok dne  
30. junija; splošni pridobinski davek in pridobin-  
ski davek podjetij, ki morajo polagati račun, drugi  
četrtletni obrok do 4. aprila; osebno dohodninski in  
rentni davek prvi polletni obrok dne 1. junija 1906.

\* **Skažena častna svetinja.** Na podlagi  
cesarske določbe so vpeljali častno državno svetinjo  
za 25 letno zaslužno službovanje pri požarni bramb  
in rešilni službi. Prvo tako svetinjo je prijelo na  
prizadevanje poslanca dr. Sylvestra solnograško pro-  
stovoljno gasilno društvo. Pokazalo se je, da se je  
jemalo na kov in na material svetinje zelo malo  
pozornosti. Svetinja je zelo reven izdelek. Relief  
cesarjeve glave nosi narobe obrnjen lovorjev venec.  
Latinski napis: „Fortitudini, virtuti perseverantiae“  
(Hrabrosti, kreposti in vztrajnosti) bo malo kdo od  
ognjegascev razumel. Najbolj pa je predpis, kako  
se svetinja podeljuje. V to pooblaščen prosilec, ki  
je služil četr stoletja brezplačno občnemu blagru,  
mora vložiti pri glavarstvu nekakšno prošnjo s ko-  
lekom ene krone in mora tudi kolekovati vsako  
prilogo s koleki po 30 v. Posledica tega je, da so  
mnogi ognjegasci sklenili, da se ne marajo tako  
dolgo potegovati za svetinjo, dokler se kolekovanje  
ne odstrani. Cesar podeljuje redove brezplačno,  
glave naše finance pa obkladajo z davki večjidel  
revne ognjegasce.

\* **Čč. gg. duhovniki!** Pri pogrebu čast. gosp.  
Filipa Viberja, župnika pri Sv. Martinu pri Vur-  
berku, je nekdo izmed čč. gg. duhovnikov pozabil v  
župnišču brevir „pars vernalis“; dobi se v stolnem  
župnišču v Mariboru.

\* **Kdor ima na prodaj 1300 ali vsaj 1100  
komadov belega burgundca, cepljenega na Rip. port.,**  
naj naznani naslov in ceno uredništvu našega lista.

### Mariborski okraj.

\* **Poljudno predavanje za delavce in  
kmete.** Prihodno nedeljo dne 1. aprila bosta pre-  
davala dr. A. Medved o „Slovenski zgodovini sta-  
rega veka“ in dr. Dimnik „o zakonskem pravu“.

\* **Sv. Magdalena v Mariboru.** Častiti očetje  
kapucini iz Celja bodo vodili od 28. marca do 1. aprila

duhovne vaje v predmetni farni cerkvi. Dne 28. marca  
ob pol 7. uri zvečer bo sv. križev pot in pridiga  
(slovenska). Dne 29., 30., 31. marca ob pol 6. uri  
pridiga, potem blagoslovna sv. maša. Ob 10. uri  
blagoslovna sv. maša z rožnim vencem, potem pridiga  
(slovenska), ob 1/3. nemška, sv. rožni venec in  
pridiga. Ob pol 7. uri zvečer križev pot in pridiga  
(slovenska). V nedeljo 1. aprila: ob 6. uri blagoslovna  
sv. maša, pridiga (slovenska), ob 8. uri nemška  
pridiga in blagoslovna sv. maša. Ob pol 10. uri  
slovenska pridiga in slovesna sv. maša. Ob pol 3. uri  
slovenska pridiga in blagoslovila, večernice in Te  
Deum.

\* **Mariborske novice.** Dne 23. t. m. je imel  
tukajšnji bataljon 47. peškolka službo božjo v spomin  
na bitko pri Novari, v kateri se je tudi ta polk  
odlikoval.

\* **Sv. Križ pri Mariboru.** Dobro je bil  
obiskan podučni shod bralnega društva, ki se je  
vršil v nedeljo dne 25. t. m. Govornik, g. dr. Ko-  
vačič, je pa tudi tako poljudno predaval, da so vsi  
navzoči z vidnim zanimanjem sledili njegovi razpravi  
o raznih spremembah ustav v Avstriji od l. 1848. sem in  
o splošni volilni pravici. Hvala prav lepa g. doktorju  
za trud in požrtvovalnost! Prosimo pa, da bi še nas  
večkrat razveselil s kakim podučnim govorom. —  
Z veseljem tudi beležimo, da zanimanje za bralno  
društvo vedno bolj raste, zlasti med dekleti. Tako  
je prav! Le tako naprej!

\* **Sv. Miklavž blizu Maribora.** Dne 1. t. m.  
je umrl tukaj krčmar Ludovik Hergont. Mnogo  
ljudstva od blizu in daleč mu je skazalo zadnjo čast.  
Dva čč. gg. duhovnika iz Hoč sta ga spremljala k  
večnemu počitku in služila zanj sv. mašo. Tudi  
gasilno društvo, prijatelji, sorodniki in znanci iz Hoč  
so mu izkazali zadnjo čast. Pokojni si je bil nalezl  
bolezen leta 1878 v Bosni in od istega časa ni bil  
prav zdrav. Počivaj mirno v zemlji hladni, ljubi nam  
prijatelj!

\* **Sv. Barbara pri Mariboru.** Posestnik v  
Jablancah Janez Štandeker je dne 24. t. m.  
umrl. V gostlini F. Sekola ga je vrgel dne 18. t. m.  
neki fant. Štandeker je pa tako nesrečno padel, da  
si je strl rebro, ki je pretrgalo plučno mrežo. Rajni  
je bil ud krajnega šolskega sveta. Bog mu bodi  
milostljiv!

\* **Sv. Lenart v Slov. gor.** Novoimenovani  
notar Franc Stupica odpre svojo pisarno dne  
2. aprila t. l.

\* **Sv. Anton v Slov. gor.** Poroča se, da  
bosta ustanovila tukaj dva češka rodoljuba tvornico  
pletenin (nogavic, srajc). Meseca julija začne že baje  
delovati.

\* **Sv. Jurij v Slov. gor.** Umrla je vrla  
gospodinja č. g. župnika Antona Šijanec, Marija  
Rop. V prejšnjih letih je bila v službah v različnih  
visokih krogih. Bila je zgledna v vsakem oziru,  
zlasti kot družbenica Marijine družbe. Zato pa je  
bil tudi njen pogreb v ponedeljek dne 26. t. m.  
sijajen. Spremljalo jo je sedem duhovnikov in velika  
množica domačinov in drugih. N. v. m. p.!

\* **Sv. Anton v Slov. gor.** V števil. 7 Vašega  
časopisa z dne 15. febr. t. l. nabaja se sledeči dopis:  
„Od Sv. Antona v Slov. gor. Delali so juterno. Oče  
ženinov dajo zapisati od vsakršnega zrnja po en  
vagan. Gospod notar vse natančno zapišejo, le samo  
edino črko spremenijo in zapišejo vagon mesto vagan,  
češ vagon je lepše slišati, pomen pa je itak eden in  
isti. Mati nevestina si izvolijo gredico pod njivo,  
gosp. notar zapiše dobesedno, da bodo imeli mati za  
prevžitek do smrti greblec pod njivo. Pa še naj kdo  
reče, da je Nemec nezmožen slovenskega uradovanja.“  
O tem ste prošni, da natisnete v postavnem času  
in postavni obliki sledeči uradni popravek:  
Ni res, da bi se bilo to ali kaj podobnega, kar po-  
roča gornji dopis, zgodilo pri katerem c. kr. notarju  
v Slov. gor. ali sploh v ozemlju podpisane zbornice.  
Posebno ni res, da bi bil gospod notar v St. Lenartu  
na Štajerskem, kjer je okrajno sodišče za Sv. Antona  
v Slov. gor., od koder je zgornji dopis naslovljen,  
kedaj tako posloval, kakor dopis pripoveduje. Pač  
pa so uradne poizvedbe te zbornice dognale, da je  
dosposod notar v St. Lenartu na Štaj. dne 23. jan.  
1906 spisal pogodbo, glasom katere sta si stariša  
izgovorila: vžitek vsega sena in otave pod njivo  
„grebljico“, vse vožnje od in do travnika „pod  
grebljico“ in tri mečne krompirja. — C. kr. no-  
tarska zbornica v Celju, dne 11. sušca 1906.  
Predsednik: L. Baš.

\* **Sv. Duh na Ostrem vrhu.** Tukajšnja po-  
sojilnica je imela 18. t. m. občni zbor. Izmed 222 udov  
jih je prišlo k zborovanju nekaj čez 80. Kako vro  
ta posojilnica na nemški meji deluje, je že iz tega  
razvidno, da je imela letos 143.869 K 94 v prometa.  
Ista je ud „Centralne posojilnice slov.“ v Krškem in  
„Zadružne Zveze“ v Celju. Sklenilo se je, da se med

poletjem obhaja svečana desetletnica. Na isto se že danes opozarjajo narodni krogi. Na predlog gosp. Kapuna, podnačelnika posojilnice, poslala se je gosp. Šegulu, sedaj provizor pri Sv. Roku ob Sotli, kot ustanovitelju posojilnice posebna zahvala in zapisnica. K sklepu se še spomni g. Kapun sedanjega knjigovodja g. nadučitelja Alojzija Majcena, kateri je posojilnico prevzel v precej kritičnem času, a jo je s svojo delavnostjo ne samo spravil v pravi tir, ampak tudi dosegel, da ista napreduje, da je pristopila k „Zadružni Zvezi“ itd. Za to požrtvovalnost se mu navzoči zahvalijo s trikratnim „Živijo!“

m Fram. Slavnost naše mladine. Obširna nova dvorana v „Aninem dvoru“ ni mogla obseči zadnje nedelje vsega ljudstva, ki se je hotelo udeležiti prve slavnosti mladeniške in dekliške Marijine družbe. Polovico ljudi ni dobilo več prostora. Že ta nepričakovano obilni obisk je ogrel, navdušil naše fante in dekleta, da so srčno in ponosno stopali prvokrat na novi od uda Marijine družbe Fr. Trglavčnik prirejeni oder ter se sploh prvič pokazali pred občinstvom kot pevci in igralci. Zavesa se vzdigne, na odru zagledamo fante in dekleta. Mladenič Fr. Lešnik pozdravi s krepkimi besedami mnogobrojno občinstvo in, kazaje na podobo Marijinega oznanjenja na steni naznani, da hočejo začeti današnjo slavnost s pomočjo in v čast one, kateri je posvečen današnji praznik — v imenu Marije, in zadonel je iz mnogoterih grl mešanega zbora pod vodstvom g. organista Mariji v čast prekrasni „Ave Maria“. Zaupanje poslušalcev je bilo pridobljeno! Zato pa se osrečijo fantje in zapojejo sami, kakih 20 pevcev, prelepo Marijino pesem: O ljuba Gospa prečeta ga arca. Oder se zopet napolni, mešani zbor, okoli 40 udov, vidimo pred seboj. Kaj bo li zapel? „Radi bi že slišali“, pravi mladenič Trglavčnik, „našo ljubo znanko — kukavico, pomlad je tu, a nje še ni, tedaj bomo pa mi zapeli mesto nje, morebiti jo bomo priklicali“, in zapel je mešani zbor pesem „Kukavica“ iz „Slov. Pesmarice“. Občinstvo jo je sprejelo z glasnim odobravanjem. Naša dekleta pa še vendar niso bila dobre volje. Kaj jim neki je? „Me bi tudi rade eno same zapele“, rekla so dekleta in dale so jo! Malika Klobasa stopi pred občinstvo in je pozdravi v imenu dekliške družbe ter naznani, da hočejo tudi dekleta pokazati, kaj so se naučile in sicer hočejo zapeti pesem postnemu času primerno in zapele so čudovito lepo troglasno ono ljubko in milo pesmico „Žalost“ iz „Slov. Pesmarice“. In zopet nastopi mešani zbor ter zapoje „Hišica očetova“, za njim nastopijo fantje in krepko vrežejo „Slovenec sem“, dekleta pa zapoje „Slovenka sem“. Vse pesmi je občinstvo s pohvalo sprejelo. Pred vsako pesmijo sta mladenič ali pa deklica govorila primerni uvod. Mladenič Prijol je govoril kaj lep uvod k pesmici „Hišica očetova“ začel: „Ljubko doma, kdor ga ima, a gorje mu, kdor od doma mora, kdor na domu nima več prostora, komur starše v hladni grob so djali, kogar kruba služiti so poslali“. Končan je bil prvi del vzporeda in radovedni smo bili na drugega. Do solz ganljiv je bil prizor „Sirotica“, katero je lepo predstavljala oziroma pela naša skrbna Marta, druge dekleta so pa ravno tako lepo odpevale ter sirotico sprejele za svojo sestro. Najlepša pa je bila igra „sv. Germana“. Tu se je pač videlo, da je Slovenec res bistre glave in se lahko marsikaj nauči, treba mu je le učenika. V zadregi smo bili, kateri igralci ali igralci bi prisodili najboljšo pohvalo. Seveda nam je nad vse ugajala sprva tako huda, a pozneje tako dobra mačeha (M. Lešnik). A Germana (Fr. Lab) je svojo nalogo tudi izbornorešila, njena bolj nežna postava je bila kakor nalašč za ulogo bolehnice in zatirane Germane. Oče Lovrenc (F. Lešnik), želeč si ljubega miru na starost, pač ni mogel boljše igrati. Sosed (Fr. Trglavčnik) je prav dobro zagovarjal Germano in sosed Vešnik in Trglavčnik tudi nista zaostali. Kaj pa pastirček Ludvik? Fantek je dobro igral, a našim dobrim otrokom vendar ni ugajal, ker ni hotel matere ubogati, ni hotel gnati na pašo. Očaral pa je nad vse nastop angelja (M. Kodrič), s svojo krasno obleko, s krono na glavi. To je bil torej začetek. Ljudstvo je bilo zadovoljno, mladina pa vesela. Začeli smo, nadaljevali pa bomo tudi. Sram nas je skoraj bilo, ko smo brali, kako se drugod mladina vzbuja in drami, mi pa smo spali.

Le bistrimo si glave,  
Ne dremajmo zaspani,  
Sovražnim narodom prodani.

Framčan.

m Žalostna smrt pijanca. Od nedelje na pondeljek je umrl v dr. Konaigovi viničariji v Framu šele mesec dni ni bivalo 40 let stari delavec Matevž Kočjaž, doma iz Brezja pri Studenicah. Nedeljo popoldne se ga je našel in odšel v kravji

blev, zjutraj so ga našli mrtvega pri jastih, glava mu je visela v jastih. Umrl je med ljubo živino, ker v življenju pri pitju ni poznal razločka med človekom in živino.

m Poljčane. Denar, zvijača in divja sila — to je bilo orožje, s katerim je hotelo naših par „Nemcev“ zmagati pri tukajšnji občinski volitvi. Kako radi bi bili marsikateri stali na strani zavednih slovenskih kmetov, toda niso smeli — ubožčki so dolžni. Kakor živinče v mesnico bili so gnani na volišče, glasovat za nasprotno nam ljudi. Vsem tam revežem odkrito svetujemo, naj se kakor hitro mogoče rešijo iz nemških zanj; saj imamo Slovenci svoje posojilnice, ki so že marsikatega slovenskega kmeta rešile iz nemške sužnosti!

m Rače. Dne 20. t. m. se je igrala 6 letna Pavla Čučovnik, hčerka želez. čuvaja, sedeča na mizi. Po neprevidnosti jo sune njena scigralka tako, da je uboga Pavlica padla z mize in si pri padcu odgriznila konec jezika. Prepeljali so jo v mariborsko bolnišnico.

m Slovenska Bistrica. Na naši ljudski šoli, ki je namenjena, ker nemškega zaroda razun par dragonskih otrok nimamo, slovenskim otrokom, vladajo, posebno kar zadeva negovanje slovenskega materinega jezika, slabše nego turške razmere. Šola se imenuje slovenska, pa je najhujša ponemčevalnica. Učni red je že tak, da se iz njega razvidi, da je pravi namen naše šole le, ponemčiti slovenske otroke. Tako je v 4. razredu dekliške šole, kjer podučuje nadučiteljica Cuntara, za slovenščino določena le ena ura na teden. Kdo je napravil ta učni red? Mislimo da ne gospodična Cuntara na lastno pest! Že v 2. in 3. razredu se nemščina kar mogoče goji in otrokom vbija v glavo, iz 4. razreda pa je slovenščina sploh še izobčena; kajti kako je s tisto eno slovensko uro na teden, si je lahko misliti. Toliko, da otroci ravno ne pozabijo slovenskega čitati. Saj je znano, da Cuntara nikdar z otroci slovensko ne občuje, in da popoluoma slovenske kmečke deklice iz njenega razreda celo med sabo nemški blebetajo. Sramotno je, da otroci, ki so se vzgajali na takozvani slovenski šoli, govorijo nemščino namesto slovenščino. (Seveda kako!) Pa pri opisanih razmerah ni drugače mogoče. Ravno tako sramotno je, da pridejo otroci iz takozvane slovenske šole, ki nimajo pojma, koliko je Slovencev, ali kje Slovenci prebivajo, vejo pa celo za afrikanke nemške naselbine in poznajo stare nemške bogove. Celi ponk je naperjen na to, iztrgati iz mladih arc ljubezen do materinega jezika in ob enem deci vsiliti visoko čisljanje nemščine. Kaj je to družega kakor ponemčevanje slovenskih otrok. V takih šolah koplje se slovenskemu narodu grob. Na naši deški šoli tudi ni dosti boljše. Tam pa že v prvem razredu podučuje otroke učiteljica, ki sploh nima izpita iz slovenščine in slovenščino jako slabo govori. In to vse vidi šolska oblast, pa ne poseže vmes! Odločno zahtevamo, da se odpravijo kričeče razmere, ki so naravnost v zasmeševanje slovenskega prebivalstva, in se stori konec ponemčevanju slovenskih otrok. Mi potrebujemo šolo, na kateri se bodo otroci učili kaj koristnejšega kakor pa samo nemščino. Šolske oblasti se naj malo bolj zanimajo za našo šolo, potem se bo odpravila marsikaka guiloba. Morda pridejo potem tudi na to, da ni v redu, če so v telovadnici, kjer se vežba ljudskošolska slovenska mladina, razobešeni nemški grbi s pruskimi barvami in izživajočimi napisi. Potem pa se morda tudi dopove šolskemu ogledu c. kr. notarju dr. Wiesthalerju, da ni potreba biti učiteljstvu, katero se itak že ukvarja z nemščino bolj kot je treba, in več, kot je predpisano, vedno za petami in mu klicati: več nemščine, več nemščine!

m Nepoboljšljiv človek. Dragonec Leopold Kerčič pri 5. dragonskem polku v Dunajskem Novemestu, doma iz Spodnje Novevasi pri Slov. Bistrici že služi pri vojaki od l. 1895. Med tem časom je že bil nešteto krat v zaporu, dvakrat je že bil kaznovan zaradi goljufije. Prvikrat je sedel dve in pol leta, drugokrat tri leta. Dne 26. febr. t. l. je prišel iz večmesečnega zapora, ki ga je dobil zaradi ubega. Poslali so ga iz Maribora, kjer je bil zaprt, v Dunajsko Novemesto. Med potom pa je zopet ušel. Dne 28. febr. t. l. je okradel barona Post na Polskavi, nato je šel v Maribor, kjer je dobil delo kot dninar pri Volgruberju. Imenoval se je Satoršnik. Toda njegovi dolgi prsti niso mogli mirovati, ukradel je zopet neke vajete in hektoliter kuruz. To ga je zopet spravilo v roke policije, ki so ga spoznali in izročili vojaškemu sodišču. Njegova kaznen bo sedaj seveda še večja, ubeg in tatvina. Kedaj bo ta človek doslužil svoja vojaška leta?

## Ptujski okraj.

p Ptuj. Na Bregu so dne 22. t. m. zaprli klaparskega pomočnika Jožefa Gröbner, ki je hotel ustreliti svojo mater. Hotela je prodati svoje malo posestvo, sin pa je zahteval, da ga odda otrokom. Med preprirom je sin trikrat vstrelil iz samokresa na mater. K sreči jo je zadel samo eden strel v nogo. — Pomožni pismonoša 31 letni Fr. Štor je sam podpisal par poštnih nakaznic in denar zase obdržal. Obsojen je bil v trimesečen zapor. — Zadnji „Štajerc“ piše, da je izmed 4000 ptujskih prebivalcev 3500 Nemcev, najbrž so ti tako čistokrvni, pristni, kakor ptujski šnops ali ptujskega župana ljubezen do slovenskega kmeta! Ker ste, g. Zavadil, tudi sebe (gotovo!) šteli med ptujske Nemce, je res čudno, da niste raje zapisali 3950 Nemcev; saj je pa znano, da sta si „Štajerc“ in pa resnica tako dobra kakor volk in jagnje! — Na praznik Marijinega Oznanjenja je zjutraj približno ob 4. uri železniški čuvaj blizu Sterntala našel tik železniške proge mrtvo moško truplo. Mrtvec je imel rano na glavi, v suknji krvavi robec in v žepu cele tri krajcarje. Ne ve se, ali se je izvršil samomor ali roparski napad; sodijo pa, da se je ta neznan mož, ki se je prejšnji večer pripeljal z vlakom na postajo Sterntal, sam ustrelil v bližnjem gozdu, tam najbrž zavrgel revolver in ker se ni hotela nastopiti smrt, tekel proti železniškemu tiru, kjer bi ga naj povozil vlak; a par stopinj od tira je padel in izdihnil. Prepeljali so ga v sv. lovrenško mrtvašnico, kjer so pri raztelesenju našli kroglo v glavi. Preiskava bo še le dognala, kaj je s tem umrom.

p V ptujskem okraju so napravili zajci na sadnem in gozdnem drevju veliko škodo. Oglodali so ne le mala drevesca, temveč tudi taka, ki so že 15 ali več let rastla. Največ škodo imajo občine: Stojnsko okoli 1020 K, Mureinci 400 K, Malavas 40 K, Gajovci 80 K. Pa tudi druge občine niso veliko na boljšem. Nekateri posestniki so se že oglasili pri glavarstvu v Ptuj, ali c. kr. glavarstvo v Ptuj jih je zavrnilo z raznimi izgovori. Zato prosimo gg. poslance, naj delajo na to, da se škodljive postave odstranijo, da ne bo divjačina kmetom več škode delala. Za razne druge živali, ki škodo delajo, se potrosi vsako leto na tisoče kron, proti divjačini pa se ne stori nič. Res dobi občina na pr. 140 K najemnine, ali kaj je to proti škodi 1020 K, ki se napravi samo po zimi na sadnem drevju? Koliko škode pa se napravi v gozdu, vinogradu in na polju? Zajci pojedjo komaj vsklito pšenico, ajdo, fižol, korenje in zelje. Fazani in jerebice pozobljejo žitno seme, ko doraste, pa zraje. Sedaj pa se vprašajmo, kakšno korist ima občina od divjačine, ko ima najmanj sedemkrat toliko škodo kot znaša najemnina.

p Spodnji Velovlek pri Ptuj. Dne 3. sušca so se vršile volitve za občinski odbor za občino Pacinje. V tretjem volilnem razredu je volitva trajala zjutraj od pol devete ure in zvečer ob pol deseti uri je bila zaključena; udeležilo se je 209 volilcev. Volilci od velovlečke in pacinske, kakor tudi od dornovske stranke so se prav v obilnem številu udeležili in vsaki za svojo stran enoglasno volili. Velovlečka in pacinska stranka je vendar za 13 glasov večine imela, akoravno sta si Fr. Tobias in Jožef Bralec, posestnika iz Pacinja, mnogo prizadevala volilce od velovlečke in pacinske narodne stranke odvrti, kar se je jima tudi pri nekaterih posrečilo. Pri volitvi je bil navzoč gospod okrajni komisar, kateri je po rodu Hrvat in je tudi v našem jeziku prav razumljivo, pravično in modro izvrševal svojo službo. Nekateri volilci od dornovske stranke kakor: Simon Čuš, Franc Čuš, Jožef Toplak, Franc Herga iz Dornove in Franc Tobias iz Pacinja so si med volitvo mnogo in mnogo prizadevali, velovlečke volilce za svojo stran pridobiti, ali vse zastoj. Drugi in prvi razred je volil dne 5. sušca. V drugem volilnem razredu je imela večino dornovska stranka, in se je prav mirno glasovalo. V prvem razredu so izvoljeni kandidati velovlečke in pacinske stranke. Za župana je izvoljen poprejšnji župan g. Anton Pihler, kateri je dosedaj modro gospodaril z občinskim premoženjem in mislimo, da bo tudi z naprej.

p Na Polenškaku vršil se bo dne 1. aprila ob 11. uri dopoldne ustanovni občni zbor kmetijskega bralnega društva. Pri tem ima g. Belč, potovalni učitelj za sadjarstvo in vinarstvo, poučno predavanje. Udeležite se ga v obilnem številu!

p Sv. Rok ob Sotli. Železnica Rogatec—Krapina je do meje gotova, ali onkraj Sotle se gospodje Hrvati še vedno nič ne gibljejo. Pravi se, ogrski državni zbor (kateri pa sedaj ni) še dotične postave sklenil ni, Hrvati pa prej ne smejo nič začeti, dasi je denar že pripravljen. Medtem pa že vsaj tovorni vlaki iz „postaje sv. Rok“, kjer je g. Jurij

Plevčak do sedaj še sam svoj „postaje načelnik“, dan za dnevno pridno vozijo „naše izvrstne bruse“ v daljni svet. — Družba sv. Mohorja je pri nas letos krasno napredovala. Lani štela je 7 udov, letos 70! — Velika nesreča se je zgodila 22. t. m. v občini Dobovec naše fars. 18 letno zalo in pridno dekle krščanskih starišev, Marija Nežmah, šla si je proti večeru k sosedovi svoji prijateljici po rožmarin za brata, ki je imel drugi dan iti k vojaškemu naboru v Rogatec. Vračajoča se v temi po ozki stezi nad velikim kamenolomom, pade nesrečna deklica v globok prepad in mrtva obleži. Brat je šel drugi dan brez ponesrečene deklice pa smo pri ogromni udeležbi ljudstva slovesno izročili materi zemlji z rožmarinom vred, ki si ga je našla za svoj pogreb. Tako pač človek ne ve ure ne dneva!

p Ormož. Kletarsko društvo za ormoški okraj toči prihodajo nedeljo, dne 1. aprila, v Pavlovcih na Rajhovem domu društveno vino; isti dan priredi kmetijska podružnica ondi ob 3. uri svoj občni zbor, na katerem se bo vršilo vinorejsko in sploh gospodarsko poučevanje; udi in neudi so lepo vabljeni na ta izlet. — Dr. J. Geršak.

p Ormož. Dne 11. marca t. l. vršil se je občni zbor podružnice ormoške „Slovenskega čebelarkega društva za Spodnji Štajer“, ki si je izvolil sledeči odbor: Horvat Feliks (Središče) predsednik; Preindl Jakob (Velika Nedelja) podpredsednik; Serajnik Domicijan (Ormož) tajnik; Lašič Jurij (Ormož) blagajnik; Plohl Tomaž (Sv. Tomaž) odbornik.

p Litmerk pri Ormožu. Umrla je omožena posestnica Marija Kociper, mati č. g. Antona Kociper, kaplana pri Sv. Lovrenču na Drav. polju. Dne 12. marca še je bila pri sv. velikonočni spovedi, 22. marca zvečer pa je naglo zbolela in po kratkih mukah mirno zaspala. Pokopali smo jo na njen godovni dan na praznik Marijinega Oznamjenja. Bila je blaga krščanska žena, katero je vse ljubilo in spoštovalo. Za svoj pogreb je imela že dolgo vse potrebno pripravljeno. Bog ji daj večni mir!

### Ljutomerski okraj.

l Ljutomer. Okrajni glavar Rainer je za razdruženje zakona, kajti ni hotel podpisati ugovorne pole. Da je državni politični uradnik proti sv. zakonu, ki je podlaga vsaki pošteni državi, to je — čudno.

l Sv. Križ pri Ljutomeru. V trajnem in hvaležnem spominu naše revne šolske mladine ostane rajni Franc Vanpotic iz Lukavec. Dober in pošten mož zapustil ji je v svoji oporoki 200 K, katere so se v tukajšnji branilnici vložile in se bodo letne obresti v prid ubogih šolskih otrok uporabljale. Usmiljenemu pokojniku, kojega roki sta bili revežem vedno odprti, in njegovi duši pa plačilo in večni mir! R. i. p. Josip Rožman, načelnik kr. šol. sv.; Ant. Herzog, šol. vod.

l Radenska okolica. Radgonski Nemci so se pritožili, ker so na ondotej c. kr. pošti nastavljeni trije slovenski poštni uradniki in je zaradi teh baje vse nemštvo v nevarnosti. Pač na slabih nogah mora stati to nemštvo. Ne vejo pa menda radgonski Nemci, da ti uradniki uradujejo za 6000 Slovencev, in da tudi nemško govorijo boljše, kakor 90 % radgonskih Nemcev. Mi pa imamo v Radencih c. kr. poštnega uradnika, ki uraduje za 3044 Slovencev in 97 Nemcev, pa ne zna besedice slovenski. Torej gospodje, če vam ni prav, mi radi menjamo. Dajte nam enega slovenskega uradnika in mi vam drage volje prepustimo našega Pascha. Sicer pa bi bilo dobro, če bi se za stvar zanimali naši gg. poslanci, da dajo tem nestrpnim odgovor, kakoršnega si zaslužijo. Prav lepa prilika se jim ponuja.

l Hrastje-Mota. Požar je vpepelil v soboto jutro 24. t. m. gospodarsko poslopje g. Jakoba Misja.

l V Okoslavcih, župnije Sv. Jurja ob Ščavnici so se 24. marca vršile občinske volitve. V tretjem razredu so zmagali narodnjaki s 17 glasovi večine, v drugem razredu s 4 glasovi večine; v prvem razredu je bilo zapisanih 12 volilcev; v tem razredu se bračkijanci volitve niti niso udeležili, narodnjaki so bili izvoljeni s 7 glasovi. — Torej zmaga v vseh treh razredih. Padla je tako zadnja trdnjava bračkijanska v župniji Sv. Jurja ob Ščavnici; vseh devet občinskih zastopov je zdaj narodnih. Bračkijanci so strašansko pritiskali na volilce, da bi jih zase pridobili; volilci so se pred to nasilnostjo celo pod postrešje skrivali.

l Darežljivi štajercijanci. Nekomu ni po volji, da je župnik pri Sv. Jurju ob Ščavnici za Narodni dom, ki si ga nameravajo tamošnji narodnjaki postaviti, daroval 100 K, in pravi: „za domačo cerkev, ki jo že tako dolgo zida, pa ni toli darež-

ljiv“. Za vsako občno so se priredile posebne bukvice, v katere se zapisujejo darovi dotičnih občanov za zidanje cerkve. No štajercijanci, bi bil prišel in pogledal v one bukvice, pa bi drugače pisal. Piše nadalje: „Za katero (cerkev) smo morali položiti že občutno svoto denarja“. Pred osmimi leti je odbor za zidanje nove farne cerkve sklenil, naj vsak posestnik žrtvuje trojno neposredno zemljiščno dacho za cerkev in sicer v treh letih. Kako občutno svoto denarja pa so štajercijanci že položili? Da se le nekoliko njih darežljivost vidi, pogledajmo n. pr. imenik volilcev dveh občin šentjurjske in okoslavke, v katerih so že letos bile volitve. V prvem razredu občine jurjevske je volilo 8 štajercijancev, njih triletna dacha znaša okoli 2300 K; koliko pa so darovali? Eden je daroval 100 K, onih 7 pa niti vinarja ne. V drugem razredu je 9 štajercijancev, njih triletna dacha znaša okoli 1600 K, daroval je le eden 66 K, onih 8 niti vinarja ne. To je tista „občutna“ svota! V okoslavski občini se v prvem razredu, svesti si propada, 5 nasprotnikov ni udeležilo; teh peterih triletna neposredna dacha znaša okoli 1300 K, daroval pa še nobeden ni vinarja ne. V drugem razredu ednajstih nasprotnikov tri letna neposredna dacha znaša okoli 900 K; nobeden teh še vinarja ni daroval. Taka je darežljivost štajercijancev! Sami skoraj nič ne dajejo in še druge odgovarjajo, pri tem pa godrnjajo, da župnik cerkve tako dolgo ne zida, in spet godrnjajo, če župnik farmane k darežljivosti nagovarja. Štajercijanci odrajtajte svoto, ki vas zadene, potem smete govoriti o občutni svoti denarja, katero ste položili, zdaj pa je občutna tista svota, katere še niste darovali.

### Celjski okraj.

c Celje. Zadužil se je dne 26. t. m. zjutraj g. Plantz, oče soproge g. Ravnikarja, trgovca v Celju, v 63. letu. Zažgal si je baje v postelji smodko, ki je vnela odejo, ko je zadremal. Mož vled kapi otrpjen ni mogel iz postelje in se je zadušil. — V Marijini cerkvi v Celju bo pridigoval od 1. do 8. aprila slavni pridigar g. o. Andrej Hamerle.

c Politično društvo „Naprej“ ima svoj V. redni občni zbor v četrtek dne 5. aprila t. l. zvečer ob 8. uri v mali čitalniški dvorani v Narodnem domu v Celju.

c Dovoljenje za rudosledbo v celjskem okraju je dobil za dobo enega leta g. Oto baron Bolschwing, veleposestnik v Graecu, in g. Jožef Hlebec, uradnik v Siveric.

c Dobrna pri Celju. Dne 20. t. m. je umrla na Dobrni občeznana gospa Brauner, žena dolgoletnega lastnika „hotel Brauner“ na Dobrni, v 83. letu. Bila je Čehinja in vrla gospodinja. — Na občnem zboru bralnega društva na Dobrni sklenili so po nasvetu marljivo delavnega potovalnega učitelja g. Goričana navzoči gospodarji ustanoviti podružnico kmetijske družbe za Štajersko. Pripravljalni odbor je že predložil dotično prošnjo na c. kr. kmetijsko družbo v Graecu. Upamo, da bodo Dobrnčani in ljubi njihovi sosedi Št. Joščani veliko dobrega dosegli s to podružnico v povzdigo kmetijstva. S tem se pa zavedni gospodarji vabijo, da v mnogem številu pristopijo tej podružnici. Letni donesek je 3 K, 2 K se odrajtajo osrednemu vodstvu v Graecu, 1 K pa ostane podružnici v ta namen, da se nakupijo potrebne stvari, kakor umetna gnojila, orodja, potrebne knjige za kmetijstvo itd. Kakor hitro pride dovoljenje, da se podružnica ustanovi, se bo sklicalo zborovanje, da se izvoli odbor. — V zanimivi in deloma zelo burni seji je sklepal naš občinski odbor dne 25. sušca o računu za l. 1905 in sprejel več važnih predlogov. Med drugim je imenoval tudi gg. dr. Serneca, profesorja Kardinarija, duh. svet. Karba, dobrnskega župana Fr. Jevniška, župnika Kukoviča, kaplana Schreinerja in prejšnjega župana na Dobrni Jožefa Koka častnim občanom dobrnske občine. Prihodnjič spregovorimo več o zanimivi seji, v kateri ste obe stranki trčile večkrat druga ob drugo.

c Laško. Na poučno predavanje! Bralno društvo je vabila k nedeljskemu poučnemu predavanju že razposlalo. Zanimanje za isto je izredno. Sodeč po tem bode udeležba nepričakovano dobra. — Gosp. Ivan Četina, dosedaj začasni šolski vodja na tukajšnji okoliški šoli, je imenovan za nadučitelja tukaj. — Nemško šolo na Laškem obiskuje ogromno število nekaj čez 40 otrok, v 3. razredu jih je celih 14! Vsi ti otroci bi lahko brez vsake škode (uroki bi se jih prav gotovo ne prijeli) obiskovali okoliško šolo, pa bi se naučili pravilno slovensko in veliko več nemščine. Odpadli bi vrhu tega stroški za vzdrževanje velikega šolskega poslopja in 4 (beri štirih) učiteljskih moči. Toda, kaj se hoče,

ko pa imata naša nemška občina in dežela dosti denarja za razmetavanje. — Na tukajšnji železnični postaji je na novo nastavljeno pet uslužbencev, katere vse pa bi lahko po slovensko prodal, ne da bi za to vedli. Vedno boljše!

c V Dramljah bodo imeli 2. aprila t. l. živinski sejem. Kolikor nam je znano, pride na ta sejem veliko kupcev. Toraj se bo že izplačalo prignati obilo živine! Da bi se za prodajalce sejem dovolj obnesel, se živinska stojina ne bo pobirala.

c Sv. Pavel pri Preboldu. Pri nas smo dobili tri nove živinske sejme: dne 4. aprila, 6. septembra in 4. novembra vsakega leta. Začnejo se že letos, torej bo prvi že dne 4. aprila.

c Trbovlje. V takomenovanem „Legant-štolnu“ sta se dne 25. t. m. paznik Čuren in delavec Kanižar s strupenim zrakom zadušila. Še nekoliko drugih delavcev je bilo omamljenih, kateri so na svežem zraku zopet okrevali. Prvi je zapustil pet, drugi sedem nepreskrbljenih otrok.

### Brežiški okraj.

b Brežice. Odvetniška pisarna v Brežicah se preseli s 1. aprilom 1906 v hišo gospe M. Slanič zraven glavne trafike, in sicer vsled ostudne gonje nemškutarske stranke zoper sedanjega slovenskega odvetnika, kateremu je nemški najemodajalec na pritisk stanovanje odpovedal. — V Brežicah se v kratkem nastani nemškutarski odvetnik dr. Janesch iz Ljubljane, katerega je nemškutarska in protestantska stranka poklicala, da ji pomaga reševati pogrezojočo se nemškutarijo. — Za zidanje železnice Brežice—Novomesto je že dovolilo železniško ministrstvo Stef. Daudachi v Zagrebu tehnična merjenja.

b Župelevce. Na večer 22 t. m. ob 9. uri je vpepelil ogenj bleve in škedenj posestnika Jožefa Premelč. Da ni bilo dobrih ljudi na pomoč, zgorelo bi bilo gotovo vse gospodarsko poslopje. Zavarovano je bilo, vendar je škoda večja. Živino so rešili. Nesrečo je povzročila neprevidnost.

### Iz drugih slovanskih dežel.

† Slovenci so zmagali pri občinskih volitvah v občini okolica Trst. Vseh šest slovenskih odbornikov je izvoljenih. Italijani so strastno agitirali, toda ves njihov trud se je razbil ob odločnosti Slovencev. V drugem okraju je bil med volitvijo aretiran okrajni načelnik četrtega okraja Ernesto Oblak radi žaljenja slovenskih volilcev, katere je zmerjal z besedami „porchi schiavi“ (slovenske svinje). Uspeh teh volitev presega vse dosedanje, 76 % glasov so dobili slovenski kandidati.

### Drobtinice.

d Domače zdravilo proti nahodu. Hrvatski zdravnik dr. Lederer priporoča kot zelo zanesljivo domače zdravilo zoper nahod sledeče: Takoj prvi večer, ko se je nahod pojavil, se namaže nos zunaj, in kolikor je le mogoče tudi znotraj z lojem, lanolinom in z drugačno živalsko mastjo. Nato se je treba z rjuho odeti preko obraza ter celo noč tako zdržati. Zjutraj je nahod popolnoma izginil. Ker sredstvo ni drago, se lahko poskusi.

d Nova princezinja. Katarina Ivanovna Cesnickaja, hčerka nekega sodnika v kijevski guberniji, je postala zaradi svoje lepote princezinja. 18 let stara je šla kot usmiljena sestra na vzhod, da neguje tam bolnike. Pred kratkim časom pa jo je videl na njenem povratku v Peterburgu siamski princ, se vanjo zagledal in jo prosil, da bi mu postala soproga. Mladenka je pritrdila. Mladi princ je drugi brat siamskega prestolonaslednika, sin kralja, pa je bil do zdaj kot paž na carskem dvoru. Mladi princ je prosil brzojavno očeta za dovoljenje svoje ženitve in oče mu je takoj dovolil.

d Nesramna kukavica. O kukavici je znano, kako se iznebi dolžne skrbi za svoj zarod, a tudi kukavični mladiči so enako nesramno predrzni. Neki naravoznanec je opazoval takega kukavičnega mladiča, ki je bil še gol in slep, a je s svojimi golimi perutnicami vrgel zakonitega mladiča z gnezda. Opazovalec je izvrženega mladiča pobral ter ga položil nazaj v gnezdo, a mlada kukavica ga je šestkrat zaporedoma vrgla z gnezda, dokler ni onemogla.

d Sveže pečen kruh je nezdrav. Pred sveže pečenim kruhom svari resno neki priznani zdravnik ter dokazuje škodljivost takega kruha. Dočim se star kruh pri žvečenju dobro zdrobi, se sveži kruh zmečka v trde svalke, ki s slinami prevlečeni prav lahko zdrknejo po požiralniku, v že-

loden pa obleke liki kosi mila. Želodčni sokovi ne morejo prodreti skozi trde, zunaj gladke kepe, tako da kruh, ki ga je itak težko razkrojiti, dolgo časa obleži v želodcu ter slabo vpliva na živce. Na ta način se zadržuje tudi krvni obtok, v želodcu se čuti tiščanje, človek nima teka, zato pa glavobol in krče. Zgodilo se je celo, da so lačni ljudje, ki so se najedli sveže pečene kruha, vsled tega umrli. Črn kruh je še bolj škodljiv kot beli. Iz peči vzeti kruh bi moral vsaj 24 ur ležati na kakem hladnem prostoru.

d Požrešni ljudje. V vsakem času in v vsaki deželi so bili ljudje, ki so imeli nenavaden želodec. Angleški pesnik Taylor opeva nekega Kenta zato, ker je snedel pol teleta naenkrat. Francoz Tarrare je spravil pod streho „le“ četrtno vola, zato pa je požrl starega mačka s kožo in dlako vred. V Vitembergu je živel okoli l. 1750 vrtnar Kahle, ki je pojedel cel mernik češpelj s koščicami vred; požiral je kamenje, krožnike, lončene pečnice, tintnik iz kositra s peresi in nožičem vred (?). Razen tega je jedel žive tiče, miši, mladega prasca, kostruna s kožo in volno vred, celo „dudlaku“ ni prizanesel. Leta 1765. so imeli v telesni straži v Draždanah vojaka, ki je pojedel za kosilo 20 funtov govejega mesa ali polovico pečene teleta z raznimi prikuhami. Za boljšo prebavo je požrl več drobnega kamena. Enkrat mu je vladajoči knez priredil pojedino ter ga je prišel ves dvor gledat.

### Narodno gospodarstvo.

Pepel pomnoži rodovitnost sadnega drevja. Da je pepel velik pripomoček večji rodovitnosti sadnega drevja, sem se že več let sam prepričal, zato hočem na kratko objaviti način porabe pepela pri sadnem drevju in njega uspehih. Spomladi, ko začne drevje brst poganjati, tedaj se naj trosi oziroma meče po sadnem drevju pepel in sicer tedaj, kadar je drevje nekoliko rosnno, da se pepel lažje prime povsod po vejah, po cvetnih popkih in po deblu. Korist takšnega trošenja je vsestranska. Po taknem trošenju ne pride v cvetje tako zvani „cvetožec“, nekateri pravijo „cvetodér“ (Anthonomus pomorum) in to povzroči obilnejšo rodovitnost. Takšno trošenje zabrani, da se listje ne krči in ga ne napade tako huda rja. Po taknem trošenju odpade mah sam iz drevesa in to povzroči, da drevo dobi gladko kožo ter bujnejše raste. Tudi po vinogradih, po trtah se obnese takšno trošenje s pepelom. Trud in stroški za to so majhni, korist pa velika, zato naj sadjarji poskusijo to v malem, da se prepričajo, kolike važnosti je pepel pri sadnem drevju. F. Ž.

C. kr. kmetijska družba štajerska je imela dne 21. in 22. t. m. v Gradcu svoj občni zbor. Sklenilo se je med drugim sledeče: Odobrilo se je dovoljenje za ustanovitev podružnice v Studenicah, Št. Lovrenc ob Dravi, Videm in Št. Ilj v Slov. gor. — Sklep lanskega občnega zbora, da se v enem okraju samo za biko iste pasme da podpora in da se za biko v okrajih, kjer obstoji živinorejska druga, sploh ne da podpore, se je ovrnil. — Osrednjemu odboru se je naročilo, naj vpliva na deželni odbor, da se podpira in še bolj goji cepljenje svinj proti rdečici. — Osrednji odbor se naj posvetuje s vsemi podružnicami zaradi podražanja mleka. — Država se naj naprosi za podporo v svrhu ustanovitve drevesnice za gozdna drevesa, iz katere bi naj dobivali posestniki ceno drevesca in da se naj ustanovijo na Štajerskem dve do tri drevesne šole. — Upliva se naj na to, da se sklone posestnikom ugodna ribarska postava. — Zaradi posebnih zaslug za kmetijstvo se je podelila srebrna kolajna med drugim tudi g. Ferdinandu Roš, dež. poslanec v Trbovljah, diplom s častnim priznanjem pa Francu Kalan v Trbovljah in Francu Peklar v Dolu. — Za predsednika je zopet izvoljen deželni glavar grof Attems. V odboru ni niti enega Slovenca, ampak so za Spodnještajersko izvolili v odbor sledeče: Lenko, Leuschner in Klammer. — Osrednji odbor se pozivlje, naj zastavi ves svoj vpliv, da se uredi zemljiški davek. — Ustanovi se naj deželna hipotekna ali kmetijska banka, da se počasi razbremenijo kmečka posestva dolgov, za kar naj dasta država in dežela podporo. — Ustanovi se naj deželna obvezna zavarovalnica zoper ogenj in točo. — Sprejel se je tudi predlog, naj se kmetom olahkoči nabava živinske soli in naj se tudi oddaja boljša sol za nizko ceno. — Naj se posebno pazi na agente, ki mnogokrat škodljivo delujejo med kmečkim prebivalstvom. — Škoda, povzročena po divjačini, se naj ravno tako ceni, kakor ista, ki jo povzroči domača živina, meso divjačine se naj istotako ogleda, kakor ono domače živali, naj bo podvrženo užitniškemu davku, in naj se prepove po gozdih polagati strup za divjačino. — Država se naprosi, da pri skle-

panju trgovskih pogodb z drugimi državami štiti živinorejce. — Vojno ministristvo se naj naprosi, da se pri nabavi kmečkih pridelkov bolj ozira na kmete — pridelovalce, kakor pa na medkupce. V to svrhu bi se naj postavila zadružna skladišča. — Na učiteljskih se naj poučuje kmetijstvo po strokovnjakih. Izda se naj podučna knjižica za kmečko knjigovodstvo; tudi naj potovalni učitelji razlagajo ta predmet na svojih podučnih shodih. — Predlog ljutomerske podružnice, da sme vinogradnik ne samo v tisti občini točiti vino pod veho, v kateri leži njegov vinograd, ampak tudi tam, kjer sam stanuje, se mi sprejel. Govoril je proti njemu tudi mariborski Girstmaier. Sprejelo se pa je sledeče: Točilci vina pod veho se naj ne prištevajo b gostilničarjem, ki nimajo dovoljenja kubati žganja brezdačno. — Za obisk čebelorejskih tečajev se naj da podpora.

Vinski sejem v Gradcu bo 24., 25. in 26. aprila.

„Perutninar.“ Lastnik I. kranjskega perutnarskega zavoda g. A. Lehman namerava izdajati list „Perutninar“. Kadar bo izšel prvi list, bomo poročali ali je priporočila vreden ali ne.

### Najnovejše novice.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. V nedeljo dne 1. aprila popoldne ob treh imel bode potovalni učitelj g. Gorican poučni govor o razumnem gospodarstvu v prostorih gospe Marije Pernat. Vabi se k obilni udeležbi.

Kamnica. V gozdu na Šobru so našli dne 26. t. m. neznanega moža in neznan žensko mrtvo. Obe trupli sta bili že močno strohnjeni in razjedeni od lisic. Prepeljali so ju v kamniško mrtvašnico.

Konjice. Ekselencia mil. gospod knezoškof dr. Napotnik so 28. t. m. v cerkvi pri sv. Ani na pokopališču služili sv. mašo zadušnico za svoje tik svetišča počivajoče stariše.

Žiče. Na posestvu posestnika Podgorška so izkopale svinje človeški okostnjak. Različne starinske reče, ki so bile zraven, značijo, da je okostnjak iz predrimske dobe.

Zaradi občinskih volitev v Šoštanju je interpeliral dne 28. t. m. poslanec Berks.

Iz Vuzenice. Graška „Tagespost“ je dne 13. t. m. št. 71. priobčila članek, v katerem „nemška trška občina Vuzenica“ protestira proti pridelitvi iste h kakemu slovenskemu volilnemu okraju in javlja, da se je že tozadevno obrnila na poslanca Wastiana, ki naj v njenem imenu protestira v državnem zboru. — A to je velika nesmisel, „Trške občine Vuzenica“ kot take sploh ni, ampak trg Vuzenica s popolnoma slovensko okolico: Okolica trg. Št. Vid, Št. Janž in Dravce voli skupni občinski odbor, v katerem je seveda večina slovenska. To pa tudi po vsej pravici, saj ima občina po zadnjem ljudskem štetju 1440 Slovencev in le 245 Nemcev, katerim se nikakor ne godi krivica, ker imajo v odboru celo 4 (1/3) svoje odbornike. Z ozirom na ta dejstva smatram kot svojo častno dolžnost izjaviti sledeče: Ker so se nekateri tržani kljub temu čutili poklicane zlorabiti ime cele občine v strankarske namene za hrbotom njenega odbora, (kajti edino tega smatram kompetentnega odločati v zadevah tičočih se cele občine), protestirati moram odločno v interesu ogromne slovenske večine, da bi se naša občina pridelila kakemu nemškemu volilnemu okraju, ter izjaviti, da se popolnoma strinjam z vladnim, v tem oziru edino pravičnim predlogom, da ostane naša občina prideljena slovenskemu volilnemu okraju. — Vuzenica, dne 28. marca 1906. Anton Mravljak, župan.

Društvo „ljudska knjižnica“ v Šoštanju se snuje za celo okrajno glavarstvo Slovenjgradec. Istega namen je izobraževalno delovati v ozemlju, ležečem ob koroški in nemški meji, ter hoče v ta namen suovati podružnice v slovenjgraškem in marnberskem okraju. Da dobi v to potrebna sredstva, se obrača do raznih rodoljubov v posameznih slovenskih krajih s prošajo, da isti z nabiranjem daril, knjig ter denarnih prispevkov pripomorejo k ustanovitvi tega veličnega in za narodni napredek neobhodno potrebnega društva. Vsa darila se naj pošiljajo na naslov Vlad. Vošnjak v Šoštanju (Štajersko).

Oddaja gozdnih drevesc. Iz državne drevesnice v Celju se odda večja množina brez. 1000 triletnih stane 3 K, 1000 štiriletnih 4 K. Ubogi posestniki jih dobivajo zastoj, morajo pa vložiti prošnjo, v kateri je potrjena njih ubožnost od občinskega urada. Plačati morajo potem samo zavitek in pošiljatev. Javiti se je pri c. kr. okrajnem gozdnem nadzorništvu v Celju.

Kmet. zadruga za šaleško dolino priredi v nedeljo dne 8. aprila zjutraj po rani službi božji

poučno predavanje „o sadjereji“ v gostilni g. Iv. Kranjca, popoldan ob 3. uri v Velenju isto predavanje pod župnikovim kozolcem; v slučaju slabega vremena se vrši predavanje v gostilni g. Kokošineka pri cerkvi. Povsod predava g. potovalni učitelj Gorican.

Škale. Preteklo nedeljo se je vršilo pri nas poučno predavanje, katero je priredila naša kmetijska zadruga G. potovalni učitelj Gorican nam je jasno, v poljudni besedi in z primernimi primeri podal vzroke propadanja kmečkega stanu kakor preveliko zadolženje, premajhno upoštevanje prometne in resnične vrednosti kmetij, neprimerna odgoja otrok, kateri ne dobijo do prevzetja posestva vpogleda v denarne in pravne razmere pri kmetiji, pomanjkanje stanovskega čuta, pomanjkanje strokovne izobrazbe itd. Nato je predavatelj podal nekaj navodil o umnem sadjarstvu in končno razmotril važen pomen združenja. Vsa izvajanja govornika so poslušalci — zbralo se je okrog 30 kmetov — poslušali z napeto pozornostjo in točko za točko odobraval. Zadržni tajnik se je zahvalil g. potovalnemu učitelju za izborna predavanja, pozival navzoče, da premišlujejo o vsem, kar so slišali, se po sprejetih navodilih ravnaajo ter pojasnil nekatere zadružne zadeve.

Št. Ilj pri Velenju. Dne 1. aprila ob 4. uri popoldne se bo vršila v Krajncvih prostorih obhodnica gospoda nadučitelja Trobaj.

Občinski predstojniki brežiškega okraja so imeli 25. t. m. shod v „Narodnem domu“ v Brežicah, kjer so se dogovorili o skupni organizaciji. V pripravljalni odbor so bili izvoljeni: dr. Benkovič, Slovenc, Ogoreve, Pajdaš in B. Kunej.

### Društvena naznanila.

Sv. Peter nize Maribora. Dne 1. aprila priredi izobraževalno društvo „Skala“ po večernicah poučni skod. Govori g. dr. Rad. Pipuš o „vinčarski postavi“. Ker ta postava ali zakon zadeva gospodarje in vinčarje obenem, zato upamo obilne udeležbe po večernicah v društvenih prostorih.

Gornjigrad. Podružnica sv. Cirila in Metoda ima svoj občni zbor dne 1. aprila v gostilni g. J. Mikuš ob 3. uri popoldne.

Zahvala. Blagorodni gospod M. Majcen, c. kr. stotnik pri generalnem štabu, podaril je za tukajšnje šolsko knjižnico 10 K ter za kmetijsko bralno društvo 10 K. Za lepa darova izreka podpisani najpričnejše zahvalo. A. Kukovič, šolski voditelj na Polensaku.

Zahvala. Slavna posojilnica v Gornji Radgoni je darovala prostov. požarni brambi v Okoslavcih 30 K. Za ta blagi dar se podpisana v imenu vseh gasilcev najpričnejše zahvaljuje. Domanjko Fr., načelnik. Fras Fr., blagajnik.

### Listnica uredništva.

Grezovščak pri Ljutomeru: Brez podpisa — v koš! Če je pa stvar vendarle res, zberite vse dokaze in jih pošljite poštenu ravnateljstvu v Gradec, kajti tako počenje je res škandalozno. — Mozirje: Stvar je že itak poravnana in bi je ne bilo dobro zopet spravljati v razgovor. — Zdole: Preveč osebno! — Podreda: Kaj naj to pomeni, razložite nam to stvar! — Sv. Jakob v Slov. gor.: Žal nismo mogli soraviti v to številko. Oprostite! — Dogoše: Za to številko prepazno!

### Tržne cene

v Mariboru od 18. marca do 24. marca 1906.

| Živila                    | 100 kg | od |    | do |    |
|---------------------------|--------|----|----|----|----|
|                           |        | K  | h  | K  | h  |
| Pšenica . . . . .         |        | 16 | 90 | 17 | 70 |
| ri . . . . .              |        | 14 | 90 | 15 | 70 |
| ječmen . . . . .          |        | 16 | 40 | 17 | 20 |
| oves . . . . .            |        | 17 | 40 | 18 | 20 |
| koruzna . . . . .         |        | 16 | 20 | 17 | —  |
| proso . . . . .           |        | 18 | 50 | 19 | 50 |
| ajda . . . . .            |        | 16 | —  | 16 | 80 |
| seno . . . . .            |        | 4  | 70 | 5  | 20 |
| slama . . . . .           |        | 5  | 70 | 6  | 20 |
| 1 kg                      |        |    |    |    |    |
| fišola . . . . .          |        | —  | 24 | —  | 30 |
| grah . . . . .            |        | —  | 48 | —  | 52 |
| leča . . . . .            |        | —  | 90 | —  | 93 |
| krompir . . . . .         |        | —  | —  | —  | 7  |
| sir . . . . .             |        | —  | 84 | —  | 38 |
| surovo maslo . . . . .    |        | 2  | 20 | 2  | 80 |
| maslo . . . . .           |        | 2  | 30 | 2  | 40 |
| špeh, svež . . . . .      |        | 1  | 50 | 1  | 56 |
| zelje, kinko . . . . .    |        | —  | 26 | —  | 30 |
| repa, kiska . . . . .     |        | —  | 20 | —  | 24 |
| 1 lit.                    |        |    |    |    |    |
| mleko . . . . .           |        | —  | —  | —  | 20 |
| smetana, sladka . . . . . |        | —  | 40 | —  | 56 |
| „ kiska . . . . .         |        | —  | 60 | —  | 72 |
| 100 glav                  |        |    |    |    |    |
| zelje . . . . .           |        | —  | —  | —  | —  |
| 1 kom.                    |        |    |    |    |    |
| jajca . . . . .           |        | —  | —  | —  | 5  |

### Loterijske številke.

Dne 24. marca.

Gradec . . . . . 69, 55, 40, 87, 29.  
Dunaj . . . . . 42, 44, 23, 65, 20.